2026–2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ..... ORTAOKULU

8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ 2. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI

Adı Soyadı	Sınıfı / No	Puan

Süre 40 dakikadır. Soruları dikkatle okuyunuz; cevaplarınızı ayrılan alanlara yazınız ve işlemlerinizi gösteriniz. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Başarılar!

1. **14 p**

Atatürk, “Dünyada her şey için, medeniyet için, hayat için, başarı için en hakiki mürşit ilimdir, fendir.” demiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında aşı ve serum üretmek için Hıfzıssıhha Enstitüsü kurulmuş, 1933’te İstanbul Darülfünunu yerine çağdaş bir üniversite açılmıştır.

Sözü, Atatürk ilke ve inkılaplarını oluşturan temel esaslardan biriyle ilişkilendiriniz. Verilen iki uygulamanın bu esasla bağlantısını açıklayınız.

2. **14 p**

Demokratikleşme yolunda atılan bazı adımlar: Büyük Millet Meclisinin açılması (1920), cumhuriyetin ilanı (1923), muhalefet partisi denemeleri (1924, 1930), kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkı tanınması (1934). 1935 seçimlerinde ilk kez kadın milletvekilleri meclise girdi.

Bu adımlardan ikisini seçerek her birinin demokrasiyi hangi yönden güçlendirdiğini açıklayınız.

3. **14 p**

Olay	Yıl	Hedef
Şeyh Sait İsyanı	1925	Cumhuriyet ve inkılaplar
İzmir Suikastı Girişimi	1926	Mustafa Kemal
Menemen Olayı	1930	Cumhuriyet ve inkılaplar

Tablodaki olayların ortak amacını analiz ediniz. Bu olayların inkılapların korunması gerektiğini nasıl gösterdiğini açıklayınız.

4. **15 p**

Lozan'da çözülemeyen Musul sorunu Milletler Cemiyeti'ne götürüldü ve Cemiyet, Musul'un Irak'a bırakılmasına karar verdi. Türkiye bu karara üzülse de savaşmak yerine 1926'da İngiltere ve Irak ile Ankara Antlaşması'nı imzaladı. Türkiye, ülkenin yeniden kalkınmaya ihtiyacı olduğunu ve yeni bir savaşın ülkeye zarar vereceğini biliyordu.

Türkiye'nin bu tutumu dış politikanın hangi iki ilkesiyle açıklanabilir? Gerekçesiyle yazınız.

5. **14 p**

Lozan'da Boğazlar, başkanı Türk olan uluslararası bir komisyonun denetimine bırakılmış, kıyılar silahsızlandırılmıştı. 1930'ların ortasında İtalya ve Almanya'nın yayılmacı tutumu Avrupa'da barışı tehdit etmeye başladı. Türkiye'nin başvurusu üzerine 1936'da Montrö Boğazlar Sözleşmesi imzalandı; komisyon kaldırıldı, Boğazların denetimi Türkiye'ye geçti ve Türkiye Boğazlara asker yerleştirme hakkı kazandı.

Türkiye'nin Boğazlar için yeni bir düzenleme istemesinin nedenini açıklayınız. Montrö'yü Lozan ile karşılaştırarak Türkiye'ye kazandırdıklarını analiz ediniz.

6. **14 p**

1921 Ankara Antlaşması ile Hatay sınırlarımız dışında kalmıştı. 1936'da Fransa Suriye'ye bağımsızlık vermeye hazırlanınca Atatürk Hatay sorununu gündeme getirdi ve konuyu Milletler Cemiyeti'ne taşıdı. Atatürk hasta olmasına rağmen 1938'de Mersin'e ve Adana'ya giderek güneydeki askerî birlikleri denetledi. 1938'de Hatay Devleti kuruldu; Hatay Meclisi 1939'da Türkiye'ye katılma kararı aldı.

Metinden Atatürk'ün Hatay'ı ülkemize katmak için yaptıklarına ve gösterdiği özveriye iki kanıt gösteriniz.

7. **15 p**

Atatürk 10 Kasım 1938'de İstanbul'da Dolmabahçe Sarayı'nda hayatını kaybetti. Ölüm haberi dünya basınında geniş yer aldı; cenaze törenine birçok ülkeden temsilciler katıldı. UNESCO, Atatürk'ün doğumunun 100. yılı olan 1981'in dünyada Atatürk adına anılmasına karar verdi.

Bu yansımalardan yola çıkarak Atatürk'ün fikir ve eserlerinin evrensel değerine ilişkin bir çıkarımda bulununuz ve iki kanıtla destekleyiniz.